

CV organizacije

NVO SPES je osnovana u januaru 2013 godine, kao nevladina organizacija koja je posvećena zaštiti ljudskih prava i sloboda i njihovog unaprjeđenja, demokratizaciji crnogorskog društva, sa posebnim akcentom na borbu protiv rodno zasnovane diskriminacije i nejednakosti i promociji rodne ravnopravnosti u svim sferama i oblastima društvenog života.

Glavni ciljevi djelovanja NVO SPES su: realizacija aktivnosti usmjerenih na razvoj i snaženje ideja o promociji demokratije, solidarnosti, ljudskih prava, kulturni razvoj i socijalna pravda; promovisanje i implementacija koncepta održivog razvoja kao neophodnog uslova za sveobuhvatni razvoj društva; efikasna implementacija javnih politika i međunarodno propisanih obaveza u oblasti zaštite ljudskih prava, evropskih integracija i borbe protiv korupcije; poboljšanje efektivnosti u implementaciji javnih politika, posebno u odnosu na pitanja rodne ravnopravnosti i ženskih ljudskih prava; uključivanje i osnaživanje žena za učešće u socijalnim, ekonomskim i političkim procesima.

NVO SPES ima jednostavnu strukturu: Skupštinu udruženja čija je predsjednica Vanja Stijepović, a potpredsjednica Nada Drobnjak; predsjednicu NVO SPES – Snežana Stijepović, kao i stalnih 11 članova/ica i jedan broj volontera/ki.

Vizija NVO SPES je: Društvo ravnopravnih, emancipovanih i aktivnih građanki i građana koji uvažavaju različitosti, njeguju interkulturalni dijalog i međugeneracijsku saradnju te zajednički doprinose izgradnji demokratske, mirne, inkluzivne i održive zajednice bez diskriminacije, nasilja i isključivanja po bilo kom osnovu.

Misija NVO SPES je: *Misija NVO SPES je da kroz obrazovanje, istraživanje, javno zagovaranje, umrežavanje, umjetnost i građanski aktivizam unapređuje rodnu ravnopravnost, ljudska prava, demokratsko učešće, interkulturalni dijalog i međugeneracijsku solidarnost, osnažujući žene, mlade i druge građanke i građane da budu aktivni nosioci pozitivnih društvenih promjena, izgradnje mira, društvene otpornosti i održivog razvoja.*

Težeći našoj viziji, a realizujući svoju misiju, u dosadašnjim aktivnostima NVO SPES je realizujući aktivnosti na polju zagovaranja javnih politika, radeći na post-zakonodavnim

analizama, prateći primjenu strateških dokumenata, realizujući edukativne programe, kako za pripadnice marginalizovanih grupa, tako i za aktivistkinje i zaposlene u institucijama, lobirajući za orodnjavanje svih politika, uvođenje rodno odgovornog budžetiranja, kroz angažovanu umjetnost i sarađujući sa institucijama i civilnim sektorom, uticao na promjenu kulturnog konteksta.

NVO SPES je osnivačica i članica regionalnog Saveza udruženja »Balkanska regija«, koje je potpisalo Memorandum o saradnji sa USA Hunt Alternatives na polju primjene RSB UN 1325, pa je 2015. godine, volonterski, uradila Nacrt akcionog plana za primjenu RSB UN 1325 Žene, mir, bezbjednost u Crnoj Gori i dostavila ga Ministarstvu odbrane Crne Gore. Uz male korekcije taj dokument je, nakon procedure, usvojen kao prvi Akcioni plana za primjenu Rezolucije 1325 u Crnoj Gori. Tokom 2017-2018. je NVO SPES imala predstavnicu u Međusektorskoj radnoj grupi za primjenu Akcionog plana za primjenu Rezolucije SB UN 1325.

NVO SPES je realizovala niz obuka i treninga za pripadnice RE populacije u Crnoj Gori, kroz realizaciju projekta "Za veće učešće Romkinja i Egipćanki u javnom i političkom životu Crne Gore", koji je realizovan 2017. i 2018. godine, iz sredstava dobijenih na dva konkursa Ministarstva ljudskih i manjinskih prava. Cilj projekta je bio povećano učešće Romkinja i Egipćanki u javnom i političkom životu Crne Gore i osnaživanje kapaciteta romskih i egipćanskih aktivistkinja za učešće u javnom i političkom životu Crne Gore. Tokom realizacije projekta, osim realizovanih treninga i obuka, pripremljen je i štampan Vodič za političko učešće i medijsko predstavljanje Romkinja i Egipćanki.

Na konkursima Ministarstva kulture su dobijena sredstva preko kojih su realizovana tri projekta. Projekat "Ženski književni časopis Drugo pismo" realizovan je 2015. i 2017. godine. Cilj projekta je bio ostvarenje neophodnosti da u crnogorskoj književnoj i kulturnoj zbilji žena konačno ima Sopstvenu sobu zavidne kvadrature. Da bude prepoznata, kritički i recepcijski ovjerena činjenica kako žene imaju slobodu, naviku i hrabrost pisati o onome što osjećaju, imaju pravo na javnost svojih intimnih priča i svojih žudnji. Pripremljeno je i štampano pet tematskih brojeva ženskog književnog časopisa "DRUGO PISMO". Tokom 2019. godine realizovan je projekat "Žartivizam – ženska akcija kroz umjetnost". Promišljajući o konceptu koji integriše umjetnost i akciju, kroz projekat smo koncipirali novu formu artivizma - Žartivizam. Žartivizam je neologizam, nova forma ženskog aktivizma koncipirana za promjenu zajednice/društva kroz umjetnost. Žartivizam podstiče razvoj nezavisne kulturne scene, mobilišući umjetnice mlađe generacije da istražuju polje šire društvene djelatnosti i pokušaju da putem slike, konkretno murala, kao medija, vizuelnom akcijom modifikuju stavove zajednice. S obzirom da Žartivizam podrazumijeva edukaciju građanstva umjetničkim akcijama, kroz projekat je realizovan višemjesečni rad sa umjetnicama mlađe generacije, studentkinjama fakulteta vizuelnih umjetnosti i likovne akademije sa tri crnogorska univerziteta (Univerzitet Crne Gore, Univerzitet Donja Gorica i Univerzitet Mediteran) i njihovim profesoricama-mentorkama, promišljajući o

različitim aspektima istorijskih-društvenih ograničenja/sloboda žene u društvu. U prvoj fazi projekta realizovana je edukacija i studentkinja i mentorki kroz program Osvajanje likovnosti (organizovane teorijsko-praktične radionice, umjetničko-aktivističkog karaktera). U drugoj fazi projekta, kroz ženski likovni jezik, koncipirana su tri murala, a u trećoj fazi projekta su ti murali izrađeni. U Bijelom Polju, na fasadi hotela Bijela rada izrađen je mural “Žena se ne rađa, ženom se postaje”, dok su u Podgorici izrađena dva murala. “Borka” je mural koji predstavlja svojevrsni omaž žene gradu i urađen je na potprnom zidu kod pješačkog mosta u Zagoriču, a mural “Lično je političko” je izrađen na anđeoskom krilu Ruskog mosta.

Istraživanje o poznavanju i primjeni Zakona o rodnoj ravnopravnosti u institucijama Crne Gore je projekat koji je realizovan 2020. godine, sredstvima dobijenim od Ministarstva ljudskih i manjinskih prava. Mjerljivi rezultati koji su postignuti u okviru projekta, u skladu sa postavljenim ciljevima su: 10 volontera/ki su obučeni za terensko istraživanje; analiziran je sistem državne uprave i određene 72 institucije/političke partije koje su ušle u uzorak za istraživanje; obavljeni su intervjui sa 272 osobe; urađena rodna analiza 34 zakona; pripremljena publikacija koja sadrži rezultate istraživanje o poznavanju i primjeni Zakona o rodnoj ravnopravnosti u institucijama Crne Gore i analizu zakonskih normi kojima se stvaraju uslovi za ostvarivanje rodne ravnopravnosti u pravnom sistemu Crne Gore od 2014. godine do 2020. godine; prezentovani rezultati istraživanja. Ovakva post-zakonodavna analiza je važan alat za kontrolu primjene zakona i jačanja odgovornosti vlasti.

Tokom 2021. godine realizovan je projekat “Put ROB-a od budžetskog cirkulara do budžeta”. Kako u sektoru digitalnog društva nije bilo inicijativa za upotrebu alata za rodno odgovorno budžetiranje, a ni strateška dokumenta u ovoj oblasti nijesu imala jasnu rodnu komponentu, Ministarstvo javne uprave, digitalnog društva i medija je prihvatilo da bude dio rodno zasnovane analize politika, kao potrošačke jedinice budžeta Crne Gore. Nakon izrade te analize, na osnovu podataka dobijenih od zaposlenih u Ministarstvu finansija i socijalnog staranja, urađen je Vodič do rodno odgovornog budžetiranja. Takođe, tokom projekta su organizovani seminari za zaposlene u državnim institucijama. Projekat je pomogao da se poveća vidljivost rodno odgovornog budžetiranja i njegovog značaja, a njegova realizacija je finansirana kroz projekat The Gender Budget Watchdog Network (GBWN) koji se sprovodi u: Albaniji, Bosni i Hercegovini, Kosovu, Sjevernoj Makedoniji, Moldaviji, Crnoj Gori i Srbiji, a finansiraju ga Austrijska razvojna agencija (ADA) i Švedska agencija za međunarodni razvoj i saradnju (SIDA).

U period 2020-2022. godina realizovan je The international project "Rise Women in the Cultures of the WB" (partnerske organizacije Fenomena i Beoart Contemporary iz Srbije, Prizma iz Hrvatske, Lokarjeva galerija iz Slovenije i Sensus iz Makedonije), finansiran od EU preko poziva Cultural Cooperation Projects in the Western Balkans 2019. i Ministarstva javne uprave. Cilj projekta je bio poboljšati okruženje za mlade vizualne umjetnice, institucionalne i nezavisne

kustosice i žene u kulturi na Zapadnom Balkanu za stvaranje, proizvodnju i širenje svog kreativnog rada; Povećati vidljivost vizuelnih umjetnica i njihovog rada. Ostvareni rezultati: realizovane putujuće izložbe umjetnica, održani seminari i radionice (jedna je bila o rodnim stereotipima u umjetnosti), kao i rezidencijalni program i dokumentarna serija.

Tokom 2022. godine realizovan je projekat „Težište ravnopravnosti“, čiju realizaciju je podržalo Ministarstvo pravde, ljudskih i manjinskih prava, a kroz koji je urađen Vodič za primjenu člana 3 Zakona o rodnoj ravnopravnosti i održana dva seminara.

Projekat “Rodni aspekt medicinske etike – slučaj akušerskog nasilja” realizovan je od avgusta 2024. godine do jula 2025. godine, uz finansijsku podršku Ministarstvo ljudskih i manjinskih prava. U okviru projekta realizovano je istraživanje o postojanju akušerskog nasilja u Crnoj Gori koje je predstavljeno na Regionalnoj konferenciji, održanoj u Podgorici, takođe u okviru projekta. Bijelo Polje je bilo domaćin okruglog stola na kome su predstavljeni rezultati istraživanja na kome se govorilo o mogućim preporukama za suzbijanje akušerskog nasilja, a u Podgorici je održan šednik *Your body is a battleground* na kome je kroz analizu društvenih struktura, klasnih nejednakosti i rodnih politika razgovarano o reproduktivnom radu i ženskom tijelu kao teritoriji otpora.

NVO SPES je akreditovala tri programa za stručno usavršavanje nastavnika, koji se nalaze u Katalogu programa stručnog usavršavanja nastavnika. To su programi: 1) **STOP rodnim stereotipima u izboru zanimanja**, akreditovan 2023. godine, čiji je cilj unaprijediti znanja i vještine nastavnika/ca za kreiranje okruženja bez rodnih predrasuda i stereotipa i za podsticanje rodno osjetljive karijerne orijentacije učenika/ca; 2) **Svjetski etos i rodna ravnopravnost**, akreditovan 2025. godine, a cilj mu je unaprijediti znanja i vještine nastavnog kadra za kreiranje okruženja u kome će se: povezati vrijednosti svjetskog etosa s principima rodne ravnopravnosti, razviti svijest o važnosti rodne ravnopravnosti kao temeljnog ljudskog prava, razmijeniti konkretne ideje i strategije za unapređenje rodne ravnopravnosti u svakodnevnom životu i u zajednicama, razvijati međureligijski i među-kulturni dijalog, unaprijediti kritičko mišljenje; 3) **Rodna ravnopravnost u međunarodnim dokumentima: kako je prenijeti u učionicu?**, takođe akreditovan 2025. godine, sa ciljem da učesnike/ce edukacije upozna s osnovnim međunarodnim dokumentima o rodnoj ravnopravnosti, razvije kompetencije za prepoznavanje rodne neravnopravnosti u obrazovnom kontekstu i osmisli konkretne načine za implementaciju principa rodne ravnopravnosti u učionici/školi. Svi programi su realizovani u praksi.

U toku je realizacija projekta „Razumjeti, Primijeniti, Poštovati“ čiji je cilj unapređenje razumijevanja, primjene i vidljivosti CEDAW Konvencije i 40 opštih preporuka CEDAW Komiteta, kao i razmjena iskustava i dobrih praksi u oblasti rodne ravnopravnosti na regionalnom i nacionalnom nivou.